

# **Beretning 2007**

## **Agenda Center Albertslund**

### **Indledning**

Agenda Centerets (ACA) beretning er både en beskrivelse af de vigtigste af vore aktiviteter i 2007, og en vurdering af den verden der omgiver os nationalt og globalt. For selvom vi er et lokalt miljøcenter i Albertslund, så forholder vi os til og reagerer på det, der sker ude i verden. Vi ser vores indsats som en del af en global omstillingsproces til bæredygtighed.

Beretningen er ikke en gennemgang af alle vores aktiviteter i 2007. Vi har valgt ud, og præsenterer det vi synes, har været det væsentlige, eller det der har været meget af, eller det vi tror, kan have særlig interesse for en bredere kreds. Så hvis du er mere nysgerrig, må du spørge eller klikke rundt på vores hjemmeside [www.agendacenter.dk](http://www.agendacenter.dk) – måske finder du nogle svar der.

### **Verden omkring os**

I sidste års beretning skrev vi, at ”i 2006 kom omslaget”. At 2006 var året, hvor Danmark endelig kom tilbage på Energi- og Klimasporet, og hvor verden forstod, at vi er nødt til at gå fra fossile brændsler til vedvarende energi. Naturen lukker ikke øjnene for vore handlinger - vi lever i ”konsekvensernes tidsalder”.

2007 har bekræftet, at 2006 var omslagsåret. FN’s klimapanel udgav sine rapporter og levner ingen fornuftig tvivl om, at drivhuseffekten er menneskeskabt. Sammen med Al Gore fik panelet Nobels fredspris – et signal om, at fred ikke bare handler om våben og nedrustningsaftaler. I dag er kampen om klimaet livsvigtig for freden. Vildere vejr, voldsommers regnskyl, tørke, smeltede poler og vandstandsstigninger vil betyde folkevandringer, kamp om resurser, spændinger og krige med globale konsekvenser. Drivhuseffekten har potentialet til at bringe ikke bare det globale klima ud af kurs, men også det globale samfund. Paradoksalt nok har drivhuseffekten dog også potentialet til at knytte alle os beboere på kloden sammen! Sammen i et skæbnefællesskab i vores ”globale landsby”. Drivhuseffekten må få os til at finde løsninger sammen; til at indse at der ikke er noget alternativ til bæredygtighed. Som sådan er drivhuseffekten ikke kun en trussel, men også en mulighed – om end en risikabel en af slagsen....

Som sagt er vi nu nået dertil, hvor der er almindelig enighed om, at drivhuseffekten er menneskeskabt og at det er nødvendigt at nedsætte CO<sub>2</sub>-udledningen – også herhjemme. Danmark har påtaget sig den meget ansvarsfulde rolle at være vært for Klimatopmødet i 2009 i København, hvor en afløser for Kyoto-aftalen skal vedtages. I forbindelse med Folketingsvalget i november 2007, var Energi og Klima et af de store temaer, og

efterfølgende har vi fået et Energi- og Klimaministerium. Der er fortsat meget varm luft i debatten, og viljen til at handle er større i ord end i handling – men ingen tvivl om, at vi er på vej.

På vej er de også på den anden side af jorden - i Australien. Et politisk omslag betød, at de brød med USA og tilsluttet sig Kyoto-aftalen. I Kina derimod holder det lidt hårdere. De står fortsat udenfor aftalen, men virkeligheden er tilsyneladende langsomt ved at gå op for dem. At være ”verdens værksted” er ikke bare en økonomisk guldgrube, det har også seriøse miljømæssige konsekvenser. Forurenede floder og drikkevand, ørken-spredning, jorderosioner, forurenede storbyer - og afhængighed af stadig dyrere olie!

I USA prøver præsident Bush fortsat indædt, i sin mere og mere ensomme kamp mod bindende reduktionsmål, at obstruere Kyoto-processen. Og sandt er det da også, at Kyotoaftalen er bureaukratisk og langt fra tilstrækkelig. Men den er det bedste, vi har – og den kan blive det globale aftalesystem, der systematisk kan føre til en aftalt og retfærdig fordelt reduktion i CO<sub>2</sub>-udledningen. At USA stritter imod, har flere årsager – ikke mindst økonomiske. Bekymringen for USA’s økonomi, amerikanernes levestandard og deres globale dominans er med rette stor. De er klemte. De har et historisk stort underskud på statsfinanserne. De har et historisk stort underskud på handelsbalancen. De har en historisk stor gæld. En historisk lav dollarkurs og en historisk høj oliepris. Tilsammen giver det en historisk rigtig dårlig cocktail, som selv en stormagt som USA, ikke kan klare i længden. Pengene fosser ud af USA! Mange af dem vender dog tilbage, men nu som udenlandske investeringer og opkøb. Alt andet lige betyder det, at USA mister kontrol. Der overføres i disse år enorme værdier (og dermed indflydelse) til de olie- og gasproducerende OPEC lande – lige fra de arabiske lande, til Rusland og Venezuela.

Opgaven for landene i Kyotoaftalen er at insistere på, at klimahensynet skal være et fundament i den nye verdensorden. De skal udnytte det opbrud, der er i gang, til at fremme den nye globale dagsorden. EU forsøger sig stadig tydeligere med at sætte klimaet og ambitiøse målsætninger for CO<sub>2</sub>-reduktioner på dagsordenen – både for EU-landene selv og for resten af verden. Forhåbentlig kronens indsatsen - kombineret med et præsidentskifte i USA - med held på Klimatopmødet i 2009.

Midt i al denne storpolitik kunne vi i Albertslund i 2007 glæde os over, at kommunen blev den første miljøcertificerede kommune i Danmark, og at kommunen fik en fortjent anerkendelse af sin mangeårige indsats i form af Nordisk Råds Natur- og Miljøpris – så kan det næsten ikke blive større! Dermed ikke sagt at vi er nået til vejs ende. Albertslund er langt fra bæredygtig endnu, men vi er på vej.

## **Vores egen verden**

På personalesiden var der opbrud i 2007. I forbindelse med sommerferien stoppede vores landskabsarkitekt gennem 6,5 år Poul Erik Pedersen, og Anette Gregersen der var projektmedarbejder i projekt ”Energibesparelser for indvandrere”. Endvidere stoppede Rikke Nielsen, der var midlertidig ansat i 2007 mhp. klima og kommunikation. Opsigelserne gav både anledning til selvansøgelse og mulighed for strategiske overvejelser. Resultatet blev dels en beslutning om at nedlægge stillingen som landskabsarkitekt og i stedet sætte endnu mere fokus på energi og klima, og dels udarbejdelsen af et ”Værdi- og strategipapir”, så Centerets profil er klar og gennemskuelig. ”Værdi- og Strategipapiret” kalder vi i korthed

”Om Agenda Center Albertslund”. I det skriver vi bl.a., at ACA er udsprunget af de lokale græsrodders arbejde og erfaringer, og at ACA viderefører dette. ACA er således ikke en kommunal institution, men en lokal selvstændig organisation, en lokal græsrodsforening, en fri medspiller, en lokal NGO. Videre skriver vi, at for ACA er det vigtigt, at få albertslunderne til at se sig selv som en del af løsningen og ikke (kun) en del af problemet. At få albertslunderne til at sige: Agenda 21, miljø, energi og klima det er også noget for mig.

Hele papiret kan ses på vores hjemmeside [www.agendacenter.dk](http://www.agendacenter.dk)

I ca. 10 af ACA's 12 år har vi haft en landskabsarkitekt ansat. Det har været udtryk for, at det grønne område har været højt prioriteret. Og vi mener da også, at det er lykkedes at rykke det grønne område højere op på dagsordenen i Albertslund. Men verden ændrer sig, og fordi ACA en gang har prioriteret et indsatsområde, er det ikke ensbetydende med, at det skal være indsatsområde i al evighed. Som Center må vi flytte os hen, hvor der er størst behov og flest muligheder. Og der skal ikke herske tvivl om, at vi søger i retning af endnu mere Energi og Klima.

En del af denne indsats er Projekt ”Energibesparelser for indvandrere”. Projektet fortsætter i 2008 på en bevilling fra Energisparepuljen. Vi håber på at kunne finde finansiering til, i en eller anden variant, at fortsætte indsatsen også efter 2008. I projektet blev Signe Landon ansat den 1.10. Og som generalist ansatte vi den 1.11. Maria-Louise Galamba. Hendes arbejdsopgaver er især lokalt agendaarbejde, netværk, de unge i Polarekspressen og Grønne Butikker. Helene Eskildsen er stadig på nedsat tid pga. alvorlig sygdom i familien. Povl Markussen er fortsat leder af Centeret og Erland Andersen er tilknyttet på sæsonbasis til bekæmpelse af bjørneklo.

Økonomisk kom ACA igen ud med et overskud. I 2007 blev det på kr. 155.513. Dermed var vores egenkapital den 31.12.07 kr. 742.204. Årets overskud skyldes mindreudgiften til løn. Egenkapitalen giver ACA en økonomisk robusthed til at stå imod nye udfordringer med - og det får vi brug for! Flere ting gør sig gældende: Bevillingen fra Energisparepuljen stopper med udgangen af 2008. Vi står overfor en selskabsgørelse af vand og affaldssektoren, som kan influere på vores tilskud fra taksterne. Helene går forhåbentlig snart op i tid igen - det vil betyde højere lønudgifter. Situationen med højere lønninger på arbejdsmarkedet smitter også af i ACA. Og dertil kommer, at vi med nedlæggelsen af landskabsarkitektstillingen ikke længere har indtægtsdækket virksomhed fra det grønne område. Alt i alt betyder det, at der vil blive rigelig brug for vores egenkapital, og at vi er nødt til at se os om efter nye indtægtskilder – ellers kan vi ikke opretholde aktivitetsniveauet og fastholde medarbejderne.

## **Prioriterede indsatsområder**

Hvert år vedtager Bestyrelsen en handlingsplan for det kommende år. I handleplanen for 2007 var de prioriterede indsatsområder: 1. Lokalt Agendaarbejde generelt. 2. Affald. 3. Vand. 4. Energi. 5. Trafik. 6. Det grønne område. 7. Grønne Butikker. 8. Netværk og 9. Information, demonstration og synlighed. Dertil kom Kulturøkologisk Forening, som de ansatte også er sekretariat for.

**Lokalt Agenda arbejde i boligområderne.** I årets løb samarbejdede ACA med 25 af byens 52 boligområder. Det er 5 flere end i 2006. I 6 af boligområderne bidrog vi med enkeltstående aktiviteter, mens det i de 19 var længerevarende processer, som f.eks. Klimaudfordringen,

energiambassadørkursus, lokale agendaplaner eller planer for de grønne områder.

Albertslund kommune har en målsætning om, at samtlige boligområder skal have en Agendaplan / miljøhandlingsplan i 2010. Og i 2006 begyndte vi for alvor at arbejde os ind på det mål, med et tilbud om at boligområdernes Agendaplaner kan blive optrykt i ”De små grønne regnskaber”, som kommunen udarbejder og omdeler hvert år. Dermed handler ”De små grønne regnskaber” ikke længere kun om fortidens forbrug, men også om fremtidens indsats. ACA står til rådighed med hjælp til at formulere og virkeliggøre planerne. I 2006 fik 4 boligområder tilbuddet om at få hjælp til at udarbejde en Agendaplan til Det lille grønne regnskab. 3 tog imod tilbuddet. I 2007 fik så 17 boligområder tilbuddet. Men kun 7 tog imod det. I 2008 får i alt 28 boligområder tilbuddet, men erfaringerne fra 2007 viser, at der skal mere til for at nå målet. Flere faktorer spiller ind. Det kan være, at boligområdet består af relativt få husstande, at gennemsnitsalderen er relativ høj, eller at man ikke synes, man har brug for det redskab, en Agendaplan er – ”Vi har jo altid klaret os uden!”.

For kommunen, såvel som ACA, vil det kræve en ekstraordinær indsats at nå målet. Der til kommer den hjælp, vi som Agenda Center gerne vil yde, når først planerne er vedtaget – vi skal sikre, at planerne ikke bare ender som papirbeslutninger, men at de omsættes i praktiske resultater.

Heller ikke i 2007 kom arbejdet med Boligselskabernes Landsforenings (BL) Grønne Diplomer til boligområderne i gang igen. Vi har kritiseret ordningen for at være bureaukratisk og ikke en hjælp til en mere effektiv miljøindsats. Kritikken har BL taget til sig, og efter et strategimøde her hos os, har BL nu sat Agenda Centeret i Køge, der også er en del af den landsdækkende Energitjeneste, til at stå for ordningen. Vi tror dermed, at Det Grønne Diplom har en fremtid, og vi ser frem til at kunne bruge ordningen (bl.a. til at få udarbejdet flere lokale Agendaplaner, som er en del af Diplomet), når ordningen i begyndelsen af 2008 relanceres.

Igen taler tallene fra de ”Røde forbrugere” for sig selv. ”Røde forbrugere” går ud på, at der hvert år udsendes breve til de forbrugere, der bruger mest vand, varme og/eller har den dårligste afkøling. I brevet tilbydes de hjælp fra Miljø- og Teknikforvaltningen eller Agenda Centeret til at nedsætte deres forbrug. Alt andet lige har de jo også det største besparelspotentiale. Hvert år udvælges 1/3 af byen, hvis ”Røde forbrugere” få et brev. Hos de 296 ”Røde forbrugere” der fik brev i 2006, faldt forbruget af vand i 2007 med mellem 7 og 22 %, mens varmemeforbruget faldt mellem 4 og 16 %.

**Affald.** Albertslund skal, om ikke have et nyt affaldssystem, så i hvert fald have strammet op på den eksisterende ordning. Det er en udløber af den sammenligning (benchmarking) ACA lavede af affaldsordninger mellem Albertslund og nabokommunerne. Sammenligningen viste, at kommunen gør det godt, og at den ikke er dyr i forhold til den ydede service. Men den viste også, at vi måske ikke bruger resurserne helt hensigtsmæssigt. Eller sagt på en anden måde, at vi ikke får sortering og miljø nok for pengene. ACA har deltaget i den arbejdsgruppe i Brugergruppen, som nu er fremkommet med et forslag til ændringer. De handler bl.a. om, at glasset skal indsamles i kuber i stedet for ved husstandene, at parcelhusenes ekstra sæk kun afhentes med storskrald og at grabordningen til haveaffald delvis skal brugerfinansieres, men mest radikalt handler ændringerne om, at opgive ideen om at alle boligområder så vidt muligt skal have deres egen genbrugsplads. De største lokale pladser bevares ganske vist, men

generelt set skal albertslunderne fremover aflevere mere af deres storskrald på den kommunale Genbrugsstation; der i øvrigt flyttes fra Gadagervej til Holsbjergvej. Ændringen er en logisk konsekvens af, at vi nu er med i Vestforbrændingen, der bidrager økonomisk til at drive de kommunale genbrugsstationer, men ikke de lokale genbrugsgårde. Ændringerne er i høring i februar 2008 og skal træde i kraft fra den 1.2.2009.

**Vand.** Selvom vandforbruget i Albertslund er relativt lavt, viser det grønne regnskab dog fortsat en forskel i forbruget i sammenlignelige boligområder – for slet ikke at tale om borgernes forskellige forbrug i ”De små grønne regnskaber”. Her viser der sig meget store variationer. I gennemsnit bruger en albertslunder 112 liter vand i husstanden om dagen. Men det er netop en gennemsnitsbetragtning, der dækker over, at nogen bruger mindre og nogen bruger mere. Når rundt regnet halvdelen af albertslunderne således lever fint med et lavere forbrug, er der indlysende nok stadig et uindfriet besparelspotentiale blandt den halvdel, der bruger over gennemsnittet. I håbet om at få realiseret noget af potentialet, husstandsomdelte vi derfor i december 2007 en vandspareperlator til samtlige parcelhuse i grundejerforeningen 3 Vest. Om initiativet har en effekt, ved vi først, når Det grønne regnskab for 2008 foreligger, men vi tror og håber på det, og planlægger en ny husstandsomdeling af en spareperlator til vandhanerne i et andet parcelhuskvarter i løbet af 2008.

**Energi.** Vores arbejde med Energi og Klima blev i 2007 i høj grad hængt op på Miljøministerens ”1 ton mindre” kampagne. På hjemmesiden [www.1tonmindre.dk](http://www.1tonmindre.dk) kan danskerne gå ind og beregne deres personlige CO<sub>2</sub>-udledning og opfordres samtidig til at nedsætte den med 1 ton. ACA ansøgte kampagnen om tilskud til vores aktiviteter og fik godt kr. 78.000.

”1 ton mindre” kampagnen benyttede vi til at relancere vores hjemmeside. Det blev også et vigtigt skridt væk fra papir og til elektronisk information – ikke mindst hvad angår nyhedsbreve. Men helt papirfri blev vi dog ikke. Således fik vi trykt 10.000 postkort med budskabet ”Pas på klimaet – vi er ikke den sidste generation”. Formidlingsmæssigt har vi også lavet udstilling på biblioteket og i beboerhuse. Vi har fremvist Al Gores film ved flere lejligheder. Vi har udsendt 10 fortrykte Klima-sider til byens 25-30 beboerblade og boligområdhjemmesider. Vi har skrevet ca. 20 ”klima”-artikler i Albertslundposten. Og ikke mindst kørt en artikelserie sammen med Albertslundposten med 12 kendte albertslundere, der skulle fortælle, hvad de selv vil gøre for at nedsætte CO<sub>2</sub>-udslippet og hvad de mener, Regeringen skal gøre. Endvidere har vi været i TV-Avisen, Københavns Radio, Radioavisen, SBS TV, Vestegnen og Urban med vores arbejde. Vores indtryk er, at det er lykket at udvikle vores kommunikation og nå rimelig bredt ud i Albertslund.

På vores egen hjemmeside kan man afgive et klimaløfte. Med løftet lover man at gøre noget for at nedsætte sit energiforbrug og dermed sin klimapåvirkning. Vores mål er, inden klimatopmødet i 2009, at få 3.000 albertslundere til at afgive klimaløfte eller klikke sig ind på 1-ton-mindre beregneren. I 2007 afgav 437 klimaløfte. Endvidere indsamlede vi 306 løfter i forbindelse med en kampagne for Grønne Butikker. I alt 743 løfter. Hvor mange der er gået direkte ind på ”1 ton mindre”, ved vi ikke.

I forhold til de unge har vi etableret en ungdomsklimagruppe ”Polarekspressen”, og været rundt på flere folkeskoler og Det 10. element med Al Gores film. Endvidere har vi

samarbejdet med gymnasiet og her bl.a. foranstaltet et møde mellem Connie Hedegaard og 350 elever. Erfaringen er, at det ikke er helt let at få de unge engageret. Rigtig mange af dem er interesseret i klimaforandringerne, men der er også mange andre problemer, muligheder og tilbud i deres liv. Så fra at være interesseret i klimaforandringerne og til at engagere sig i klimaforandringerne, det er et skridt, de færreste tager.

Så er der Klimaudfordringen! 10 boligområder med tilsammen 4.000 boliger der udfordrede hinanden i, hvem der i 2007 kunne nedsætte CO<sub>2</sub>-udledningen fra el og varme mest. ACA er tovholder på Udfordringen, og boligområderne har lavet en bred vifte af aktiviteter i forhold til deres beboere. Det boligområde, der kan nedsætte CO<sub>2</sub>-udledningen procentvis mest, vinder. De 9 andre skal lave en stor flot Drivhuseffekt-væg-mosaik som præmie til vinderne. Klimaudfordringen blev båret med både kommunens Grønne initiativpris og årets Dogmepris.

Med hjælp fra varmekærket indkøbte vi 5.000 gode sparepærer, som flere af Klimaudfordrerne har husstandsomdelt i deres bebyggelser, og som har været anledning til en værdifuld personlig kontakt med hver enkelt beboer. Vi har også flittigt byttet sparepærer for brugte glødepærer til andre arrangementer, og de har vist sig at være et godt middel til at sprede klimabudskabet.

Blandt de mange lokale aktiviteter i Klimaudfordringen skal her blot nævnes, at et boligområde den 17.11. holdt en CO<sub>2</sub>-neutral dag, hvor bebyggelsens 750 beboeres CO<sub>2</sub>-udledning blev beregnet, synliggjort og kompenseret – og dagen sluttede af med fest i beboerhuset.

Klimaudfordringen har været et godt projekt. I starten gik det dog lidt trægt, men efterhånden som ideerne kom på bordet og blev ført ud i livet, og vi fik lavet erfaringsseminarer og det hele blev mere konkret, fokuseret og overskueligt, steg engagementet. De 10 boligområder har da også besluttet, at Klimaudfordre hinanden igen i 2008, hvor flere tager handsken op. Så i 2008 deltager 14-15 boligområder.

Også i forbindelse med ”1-ton-mindre” kampagnen skal nævnes den CO<sub>2</sub>-neutrale koncert med Kenneth Thordal, vi arrangerede sammen med Forbrændingen. Og Klimamarchen ”Gå 1 ton” vi lavede sammen med Sundhedsrådet og Stadion. 75 gik med, mod at vi til gengæld fjernede CO<sub>2</sub>-udledning (via organisationen Climate Care). Sammen med Brugergruppen og Miljø- og Teknikforvaltningen inviterede vi til Klimakonference med bl.a. Jesper Theilgaard. 85 deltog.

Planerne om et stort solcelleanlæg på Forbrændingen kom tættere på realisering i 2007. I samarbejde med kommunen, Dong og rådgiver er der udarbejdet et projektforslag, der betyder, at solcellerne i princippet kan opsættes nu og ikke afvente den planlagte større ombygning af hele Forbrændingen - der så skal blive til kulturhuset ”Kulmøllen”, der skal kunne rumme mange flere aktiviteter end Forbrændingen kan i dag. Projektforslaget er nu til politisk behandling. Ideen er, at ACA skal låne penge til Kulmøllen, der skal stå for driften af solcelleanlægget. Men borgerne skal kunne overtage lånet / solcellerne og dermed betale ACA ud af projektet. I takt med at vi således får vores investering retur, giver det os mulighed for at låne penge til nye solcelleanlæg på andre bygninger i byen.

Projekt ”Energibesparelser for indvandrere” lå stille i juli, august og september, hvor der dels

var sommerferie og dels et slip efter Anette der stoppede til Signe tog over. Men så kom der også gang i den igen. For at springe lige ud i det og hurtigt komme i kontakt med indvandrerne og indvandermiljøet lagde Signe ud med mange hjemmebesøg – 66 stk. Efterhånden kom nogen af de andre opgaver også ind over. Det drejer sig om samarbejdet med sprogskolen, oplæg i Kulturforeningen, ”spar energi i køkkenet” arrangementer, energiklubber for ambassadørerne og nyhedsbreve samt ikke mindst rapportskrivning. Med udløbet af 2007 sluttede projektets første 3-årige bevillingsperiode, der skal afrapporteres for sig - også selv om projektet har fået midler fra Energisparepuljen til forlængelse i 2008. Hvad der skal ske med projektet efter 2008 er fortsat det store spørgsmål, men vi håber og tror på, at det kan fortsætte. Gerne i et bredere miljøperspektiv end det nuværende mere snævre. Projektet er godt, fordi det giver konkrete energibesparelser, fordi vi kommer i kontakt med en målgruppe vi ellers har svært ved at nå og fordi det skaber handlekompetence, inddrager og integrerer. Når projektrapporten er færdig vil den blive lagt ud på vores hjemmeside [www.agendacenter.dk](http://www.agendacenter.dk)

Alt i alt er det lykkedes at beholde Energi og Klima på dagsordenen året igennem. Og generelt er det vores indtryk, at der er stor interesse for klimaproblematikken og for så vidt også et engagement og ansvar hos rigtig mange, i fht. til hvad man umiddelbart kan gøre inden for hjemmets 4 vægge. Men vi venter fortsat på det folkelige gennembrud, i fht. at man helt naturligt afgiver et Klimaløfte eller deltager i f.eks. en Klimamarch, en CO2-neutral koncert eller en anden offentlig aktivitet – altså et gennembrud for at man ikke bare identificerer sig med det gode formål og handler ”indad til”, men også viser sin opbakning i praksis og ”udad til”. Dermed er en væsentlig del af opgaven i 2008 også defineret.

**Trafik.** Trafikken er et område, der har en stor indvirkning på miljøet, men som også ACA har svært ved at gøre noget ved. Vores indsats på området har først og fremmest været koncentreret om Albertslund Delebil samt om Kulturøkologisk forenings cykelture og ikke mindst deres indsats for Vestskoven og mod mere motorvej.

Også i Albertslund kommer der flere biler. Ud over mere trængsel på vejene og større energiforbrug betyder det et pres på grønne områder, for at få dem inddraget til P-pladser. En på alle måder uheldig udvikling. Albertslund Delebil er en fornuftig reaktion herpå. I 2006 havde foreningen 9 biler og 65 medlemmer. I 2007 havde de 12 biler og 78 medlemmer. ACA er ambassadør for Albertslund Delebil. Vi informerer om muligheden og tager imod henvendelser. Endvidere laver vi (mod betaling) foreningens regnskab. Med så mange medlemmer og biler og en årlig omsætning på kr. 850.000 er den administrative opgave ganske omfattende. Fra at have været en lille græsrods forening, har Albertslund Delebil udviklet sig til en relativ omfattende organisation, med behov for en mere professionel styring. Overvejelserne i foreningen går da også på at blive en del af et biludlejningsfirma, (som så kan forestå alt det administrative), eller en del af en landsdækkende Delebils organisation. I ACA håber vi mest på det sidste, men bakker naturligvis under alle omstændigheder op om delebilskonceptet.

**Det grønne område.** 2007 blev det sidste år med en landskabsarkitekt ansat i ACA – i hvert fald i denne omgang. Det er ikke med glæde stillingen er nedlagt, men det er et udtryk for en benhård prioritering af vores resurser. Vi kan ikke det hele, og når nu Energi og Klima skal opprioriteres, må andet nedprioriteres. Gennem årene har vi haft stor glæde af stillingen som

landskabsarkitekt. Vi bilder os ind, at den har været med til at give de grønne områder i Albertslund en højere status og prioritet. At vi har fået sat fokus på både private haver og grønne fælles områder. At vi har skabt forståelse for, at grønne områder ikke bare er noget billigt skidt, men at det er noget, der skal investeres i, og noget der har stor betydning for livskvaliteten. Noget der skal passes på og plejes med omhu, så det ikke mister sine kvaliteter og den værdi, der er nedlagt i den. Vi har rådgivet om pryd- og nytteplanter, ukrudt og invasive arter. Om belægninger, plankeværker og hække. Vi har uddannet ejendomsfunktionærer, lavet udbudsmaterialer og plejeplaner. Lavet status rapporter, registreringer og plantegninger. Vi har været på havebesøg, lavet bøger og hæfter. Vi har skrevet artikler, advaret mod kemisk bekæmpelse og tegnet og fortalt om beskæring. Og nu er det så slut – næsten i hvert fald. Når vi ikke længere har ekspertisen inden for døren, kan vi ikke længere det samme. Men vi er fortsat overbeviste om, at velfungerende grønne områder går rigtig godt i spænd med livskvalitet og miljøbevidsthed.

**Grønne Butikker.** Projektet handler om at få butikkerne til at tage miljøhensyn i deres drift – det drejer sig altså ikke om deres vareudbud, men om deres adfærd og deres teknik. Butikkerne får først et energitjek og skal årligt vælge 3 indsatsområder, hvor de miljømæssigt vil forbedre sig. I 2007 blev 17 butikker Grønne. Det er igen vores søsterkontor i Køge, der også står for Grøn Butik ordningen – der er et landsdækkende koncept. I løbet af 2007 skulle ACA have overtaget flere af opgaverne i Grøn Butik fra Køge, men på grund af udskiftningen blandt medarbejderne blev det ikke til noget. Det gør det derimod i 2008.

Målet er at få så mange butikker med i A-centeret, at Albertslund Centrum bliver et Grønt Center. Samtidig skal så mange butikker som muligt uden for A-centeret også med i ordningen.

**Netværk.** Med netværk tænker vi mest på de formelle netværk - dvs. det nationale Netværk for Lokale Agenda 21 Centre og det lokale netværk af miljøinteresserede albertslundere.

I april arrangerede vi et Erfa-seminar om det lokale klimaarbejdet og ”1-ton-mindre” kampagnen for det nationale Netværk. Og i november var vi vært for Netværkets årsmøde. Emnet var (naturligvis) processen frem til Klimatopmødet i 2009 – hvad kan vi som lokale Agenda Centre bidrage med? Hvad kan vi gøre hver især og hvad kan vi gøre sammen? Da det er Statsministeriet, der har ansvaret for Klimakonferencen, deltog de som oplægsholder. De formelle strukturer med fordeling af ansvar for konferencen mellem ministerierne betyder, at vi som lokale centre skal samarbejde med Udenrigsministeriet. Aktiviteterne op til og under konferencen, er der dog ikke tænkt meget over fra centralt hold endnu. Men under alle omstændigheder skal vi som lokalt Center ikke regne med at kunne gøre os særlig synlige på konferencen. I stedet skal vi bruge den som anledning til at øge fokus på og lysten til lokalt at handle i forhold til klimaet. Der til kommer, at vi så kan bakke op om NGO-arbejdet omkring konferencen. Og det kommer nok til at ske i samarbejde med ”92-gruppen”, der består af de store miljøorganisationer.

Netværket for miljøinteresserede albertslundere har ligget stille i et par år, men vi er nu ved at starte det op igen. Det gør vi for, at de, der gerne vil holde sig orienteret, eller trænger til inspiration eller måske sidder lidt alene med miljøarbejdet rundt om i boligområderne kan samles og bruge hinanden til at udveksle erfaringer og vende problemstillinger med hinanden.

**Information, demonstration og synlighed.** Vores hjemmeside [www.agendacenter.dk](http://www.agendacenter.dk) blev som tidligere nævnt opgraderet og gik i luften i slutningen af marts, samtidig med at ”1-ton-mindre” kampagnen startede. Alle ved, at det er krævende at vedligeholde en hjemmeside, så den hele tiden er interessant at klikke sig ind på. Det ved vi også nu – og ikke bare fra andre. Men vi prøver at få lagt nyt ud på siden, så den er værd at vende tilbage til. Antallet af besøgene har da også været stødt stigende gennem året. Startende med 10 unikke brugere om dagen. Ved årets udgang var antallet fordoblet til 20.

Som konsekvens af at mere og mere kommunikation foregår over nettet, har vi besluttet ikke mere at udsende et trykt Nyhedsbrev. Brugergruppen vil dog fortsat få en kort skriftlig orientering fra ACA, men hvis man fremover vil have nyhedsbreve fra ACA, må man aflevere sin e-mail adresse.

I løbet af året har vi sendt 4 ”Nyt fra Brugergruppen” og 15 fortrykte sider ud til beboerbladene og hjemmeside-redaktørerne. Emnerne i de fortrykte sider har meget handlet om Energi og Klima, men også om affald, grønne områder og fugt/udluftning. Til AP har vi lavet 25 artikler med foto. Dertil kommer en række andre artikler og bidrag i øvrigt. Samarbejdet med både de lokale redaktioner og AP er forbilledligt. De får kvalificeret stof og vi får kommunikeret.

Der er ikke kommet flere grønne tage til i 2007, men interessen for grønne tage er stigende – hvilket ikke er unaturligt oven på en meget våd sommer, hvor grønne tage ville kunne have tilbageholdt en del af vandmasserne, så oversvømmelserne var blevet mindre. I forbindelse med solceller på Forbrændingen og efterisolering af et hus i Hyldespjældet (gerne til passivhus-standart) arbejder vi også med grønne tage.

”Ren Kanalgade” har af naturlige årsager haft svære vilkår i 2007, fordi renoveringen af samtlige blokke i hele Kanalgaden gik i gang. Hvor der er byggeplads, er det svært at holde rent. Opstillingen af stilladser og afskærmning med hegn, betød også at vores bede fik en hård medfart - ikke mindst vores gavlbred med træer, klatreplanter og blomster, der alt sammen måtte skæres ned til jordhøjde. Også af den grund glæder vi os til renoveringen er færdig, så vi kan begynde at bygge vores udearealer op igen. Men vi glæder os også til at håndværkerne er færdige med diamantbor og slagbormaskiner og ikke mindst til at få bedre isolerede og klimavenlige lokaler.

**Kulturøkologisk Forening (KØF).** I oktober sendte KØF en fotograf op i en flyvemaskine, for at få taget et billede af det kæmpe område i Vestskoven hvor træerne er fældet for at gøre plads til 1. etape af Frederikssundmotorvejen. Billedet har været bragt i både AP og i Folkebladet. Og foreningen har nu fået lavet 5.000 postkort med motivet, hvoraf de 179 er sendt til samtlige Folketingsmedlemmer. Men ellers har det været en periode med stilstand om planerne for udbygning af motorvejen til Frederikssund. Det er dog blot stilhed før stormen. Så snart Vejdirektoratet fremlægger deres (forventede) indstilling om, at motorvejen skal gå ud gennem Harrestrup mose og videre gennem den grønne finger de 25 kilometer op til Frederikssund, må vi forvente at debatten kommer til at rase igen.

På 5. år bekæmpede KØF på frivillig basis bjørneklo i Hyldagerparken. I 2007 påtog de sig også opgaven for Vallensbæk Mose I/S og Albertslund kommune at bekæmpe planten i hhv.

mosen og i Kongsholmparken samt Egelundsparken. 4 guidede cykelture fik foreningen også inviteret på – bl.a. en velbesøgt børnefamiliecykeltur til ”Byens bedste legepladser”. Traditionen tro samlede KØF penge ind til det bæredygtige skovforvaltningsprojekt, foreningen støtter i Øst Afrika. Pengene kommer bl.a. salg af kompostorm, opsætning af plakater og bjørneklobekæmpelse. Årets resultat til Afrika blev kr. 17.445.

## Handleplan 2008

**1. Lokalt agendaarbejde generelt.** Målet er, at der foregår Agendaarbejde / vedtages Agendaplaner i alle byens boligområder senest i 2010. At borgerne i stigende grad deltager, og at resurseforbrugene falder. Derfor tilbyder vi boligområderne hjælp til udarbejdelse og opfølgning af Agendaplaner i fbm. ”De små grønne regnskaber” samt hjælp til at få Grønt Diplom. Vi tilbyder hjemmebesøg og områdetjek (vedr. affald, vand og energi) og er sekretariat for Kulturøkologisk Forening.

**2. Energi og Klima.** Målet er at energiforbruget falder, der omstilles til vedvarende energi og bidraget til drivhuseffekten mindskes. Derfor vil vi bidrage til, at få kommunens klimastrategi og –handleplan ført ud i praksis og opsætte et stort solcelleanlæg på Forbrændingen. Vi vil være tovholder på Klimaudfordringen, arrangere Klimamarch, engagere de unge, arbejde for ”Sluk lyset Danmark” i Albertslund, introducere LED belysning til private, stemme dørklokker i 1.000 parcelhuse, opfordre albertslunderne til at afgive Klimaløfte / bruge Miljøstyrelsens ”CO2 beregner” og fortsat deltage i ”1-ton-mindre” kampagnen samt i processen frem til Topmødet. Endvidere vil vi fortsætte projekt ”Energibesparelser for indvandrere” og forsøge at forlænge projektet og gøre det bredere i sit indhold.

**3. Affald.** Målet er at fremme en bedre og mere effektiv affaldssortering. Derfor skal ACA deltage i arbejdet med den nye affaldsordning i Albertslund, vi skal stå til rådighed for boligområder, der ønsker at ændre deres affaldssystem / genbrugsgård, informere om hjemmekompostering og deltage i ”Min By – Ren By” samt ”Ren Kanalgade”.

**4. Vand.** Målet er et fortsat fald i vandforbruget. Derfor skal ACA stå til rådighed for vandsparekampagner i boligområderne generelt og gennemføre en vandsparekampagne i 1 boligområde vi hidtil ikke har samarbejdet med. Endvidere skal vi husstandsomdele spareperlatorer i et ejerboligområde.

**5. Trafik.** Målet er at mindske trafikken miljøbelastning og fremme delebilismen, cyklismen og den kollektive trafik. Derfor vil vi bakke op om Albertslund Delebil, følge op på kommunens cykelpolitik, støtte KØF’s arbejde i forhold til motorvejsudbygningerne i vores område samt deres guidede cykelture.

**6. Grønne butikker.** Målet er at inddrage butikkerne og gøre miljøet til et varemærke for dem. Derfor vil vi samarbejde med Miljø- og Teknikforvaltningen og Energitjenesten om diplomeringsordningen ”Grøn butik”. Vi vil løbende overtage kontrol- og rådgivningsopgaverne i ordningen og have fokus på både A-centeret og de øvrige butikker i

byen. ACA skal også være ”Grøn Butik”.

**7. Netværk.** Målet er at udvikle samarbejdet lokalt og nationalt for at fremme miljøomstillingsprocesserne. Derfor vil vi støtte og netværke med miljøinteresserede i Albertslund, samarbejde med og informere for Brugergruppen, samt være sekretariat for det landsdækkende Netværk for Lokale Agenda 21 Centre.

**8. Information, demonstration og synlighed.** Målet er at informere om miljøforhold og inspirere til miljøinitiativer i Albertslund – bl.a. for unge og børnefamilier. Derfor vil vi lave artikler til AP og månedlige fortrykte sider til beboerbladene. Vi vil 3-doble antallet af besøgende på [www.agendacenter.dk](http://www.agendacenter.dk), udsende elektroniske nyhedsbreve, deltage i landsdækkende kampagner, oplyse om invasive arter, følge de grønne tage og udvikle oplevelsesmulighederne omkring Agenda Centeret.

## Bestyrelse og ansatte

ACA's bestyrelse består af 9 personer - 6 borgere og 3 kommunale repræsentanter. Af de 6 borgere vælges 4 af Brugergruppen og 2 af Kulturøkologisk Forening. De 3 kommunale repræsentanter udpeges af Kommunalbestyrelsen.

### Fra Brugergruppen:

Tove Jensen, Formand (VA 4 Syd).  
Lars Bremer (AB Syd gård og række)  
Rudi Tobisch (Godthåbsparken)  
Lisa Wiese (Miravænget) – indtrådt marts 2007

### Fra Kulturøkologisk Forening:

Jørgen Hansen (VA 4 Syd)  
John Laursen (Herstedøster Villaby)

### Udpeget af Kommunalbestyrelsen:

Steen Christiansen, Næstformand (Kommunalbestyrelsen)  
Jette Thomsen (Miljø- og Teknikforvaltningen) – udtrådt august 2007  
Carsten Blume (Miljø- og Teknikforvaltningen) – indtrådt august 2007  
Anita Monnerup Pedersen (Pædagogisk Center Albertslund)

### Ansatte i Agenda Center Albertslund (feb. 2008):

|                      |                    |                                                                          |
|----------------------|--------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Povl Markussen       | Centerleder        | <a href="mailto:markussen@agendacenter.dk">markussen@agendacenter.dk</a> |
| Helene Eskildsen     | Projektmedarbejder | <a href="mailto:eskildsen@agendacenter.dk">eskildsen@agendacenter.dk</a> |
| Signe Landon         | Energirådgiver     | <a href="mailto:landon@agendacenter.dk">landon@agendacenter.dk</a>       |
| Maria-Louise Galamba | Projektmedarbejder | <a href="mailto:galamba@agendacenter.dk">galamba@agendacenter.dk</a>     |

**Agenda Center Albertslund**  
**Kanalens Kvarter 32, 2620 Albertslund; tlf. 43 62 20 15**

**E-mail: [albertslund@agendacenter.dk](mailto:albertslund@agendacenter.dk) - [www.agendacenter.dk](http://www.agendacenter.dk)**

**Bestyrelsen den 13.2.2008**